

ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ У СФЕРІ ДОЗВІЛЛЯ

*Поправко О. В., к.ф.н., доцент кафедри філософії
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького,
м. Мелітополь, Україна*

Дозвілля як частина вільного часу займає важливе місце у житті молоді. Дозвільний час студентства – це час, який може бути використаний для додаткової професійної підготовки і активної громадської діяльності, духовного розвитку і відпочинку [2].

Дозвілля приваблює молодь своєю нерегламентованістю і свободою вибору діяльності, демократичністю, емоційною насиченістю, можливістю поєднати в ньому фізичну й інтелектуальну діяльність, творчу і споглядальну, виробничу й ігрову. Для значної частини молодих людей соціальні інститути дозвілля є основними джерелами соціально-культурної інтеграції й особистісної самореалізації. Отже, дозвілля виступає одним із засобів формування особистості молодої людини.

Студентські роки – це період не лише професійної підготовки майбутнього фахівця, це ще й час становлення особистості, коли відбувається розвиток інтелекту, перегляд і відпрацювання системи цінностей, зміцнення здоров'я і фізичних сил [3, с. 180]. Студентська пора характеризується інтенсивною роботою над формуванням своєї особистості, виробленням стилю поведінки. Це – час пошуків молодими людьми відповідей на різні моральні, етичні, наукові, політичні та інші питання.

Відповідаючи самому собі на питання: Хто я? Який я? До чого я прагну? молода людина формує самосвідомість – цілісне уявлення про самого себе, емоційне відношення до самого себе, самооцінку своєї зовнішності, розумових, моральних, вольових якостей, усвідомлення своїх достоїнств і недоліків, на основі чого виникають можливості цілеспрямованого самовдосконалення і самовиховання; власний світогляд як цілісну систему поглядів, знань, переконань своєї життєвої філософії, яка спирається на засвоєну раніше суму знань і здатність до абстрактно-теоретичного мислення, без чого розрізнені знання не складаються в єдину систему; прагнення критично осмислити все навколишнє, утвердити свою самостійність і оригінальність, створити власні теорії сенсу життя, любові, щастя, політики і т.п. [2].

Молодіжний вік – це перехідний період між дитинством і дорослістю, коли біологічне, фізіологічне і статеве дозрівання завершене, а в соціальному відношенні це ще не самостійна доросла особистість. Молодість виступає як період прийняття відповідальних рішень, які визначають усе подальше життя людини: вибір професії і свого місця в житті, вибір сенсу життя, вироблення світогляду [1, с. 78].

Усвідомлення своїх цілей, життєвих устремлінь, вироблення життєвого плану – важливий елемент самосвідомості. У цей період формується цілісне

уявлення про самого себе, відношення до себе, причому спочатку людина усвідомлює й оцінює особливості свого тіла, зовнішності, привабливості, а потім уже морально-психологічні, інтелектуальні, вольові якості. На основі аналізу досягнутих результатів у різних видах діяльності, обліку думок інших людей про себе і самопостереження, самоаналізу своїх якостей і здібностей формується самоповага – узагальнене відношення до себе.

Дозвілля є сприятливим ґрунтом для випробування юнацтвом своїх творчих потреб і можливостей. У процесі дозвілля набагато простіше формувати поважне ставлення до себе, навіть особисті недоліки краще долаються завдяки дозвільній активності. Дозвіллева сфера характеризується свободою особистості, що виявляється у вільному виборі форм, місця та часу проведення дозвілля. Саме на дозвіллі людина проявляє себе як вільна індивідуальність.

Знання та навички, які набувають студенти у вільний час, реалізуються в навчальній, науковій і громадській діяльності закладу, у якому вони навчаються. Вищий педагогічний навчальний заклад є особливим навчальним закладом, бо він готує педагогів, які будуть плекати націю, населення країни. Тому підвищується вимога до підготовки вчителя, який усвідомлює свою відповідальність перед дитячою особистістю й готовий допомогти їй у самовизначенні, саморозвитку та самореалізації. Отже, формування особистості студента, майбутнього спеціаліста, безперервний процес, який включає як навчальний процес, так і час дозвілля.

Слід пам'ятати, що студент має право на свій особистий вільний час. Дозвілля дає можливість сучасній молодій людині розвивати різні сторони своєї особистості, навіть власний талент. Для цього потрібно, щоб до дозвілля вона підходила з позиції свого життєвого завдання, свого покликання – усебічно розвивати власні здібності, свідомо формувати себе. При цьому слід ураховувати той факт, що на першому місці разом із комплексом професійних знань стоїть комплекс професійних здібностей особистості, а також рівень розвитку загальної культури майбутнього спеціаліста. Тому у вищих педагогічних навчальних закладах для отримання позитивних результатів навчально-виховного процесу потрібно створювати певні умови для організації дозвіллевої діяльності студентів [4, с. 18].

Отже, сфера дозвілля сприяє розвитку та становленню особистості молодої людини. Вона активізує її творчий пошук, а також стимулює самостійність і підвищує майстерність.

Література

1. Бочелюк В. Й., Бочелюк В. В. Дозвіллезнавство: Навчальний посібник / В. Й. Бочелюк, В. В. Бочелюк. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 208 с.
2. Мельников И. Г. Свободное время студентов: сущность и функции / И. Г. Мельников // Современные проблемы формирования культуры молодежи. – М., 1989. – С. 12–18.
3. Пионова Р. С. Педагогика высшей школы / Р. С. Пионова. – Мн.: Университетское, 2002. – 256 с.